

Sygn. akt VU 1771/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2013 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Teresa Przybyłko

Protokolant: Ewelina Cyrkot

po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2013 roku w Legnicy

sprawy z wniosku L. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ponowne przeliczenie emerytury

na skutek odwołania L. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 26 września 2012 roku

znak (...)

I. zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 26 września 2012 roku, znak (...) w ten sposób, że do wyliczenia podstawy wymiaru emerytury zalicza wnioskodawcy L. S. wynagrodzenia uzyskiwane w Zakładzie (...) w L. w wysokościach:

- w 1977 roku – 42.640 zł (słownie: czterdzieści dwa tysiące sześćset czterdzieści złotych),

- w 1978 roku – 48.960 zł (słownie: czterdzieści osiem tysięcy dziewięćset sześćdziesiąt złotych),

II. dalej idące odwołanie oddala,

III. stwierdza, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w wyliczeniu wysokości świadczenia wnioskodawcy.

Sygn. akt VU 1771/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 września 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przeliczył wnioskodawcy L. S. emeryturę. Do ustalenia wysokości emerytury organ przyjął 41 lat i 8 miesięcy okresów składkowych oraz 6 miesięcy okresów nieskładkowych. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalono w wysokości 81,41 %, zaś podstawę wymiaru w wysokości 2.297,93 zł.

Do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy, powołując się na § 21 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno rentowe (Dz. U.

Nr 237, poz. 1412) , na podstawie przedłożonych dokumentów dotyczących okresu zatrudnienia od 6 września 1973r. do 31 grudnia 1978r. przyjął następujące kwoty wynagrodzenia:

- za 1973r. w kwocie 7.666,75 zł;
- za 1974r. w kwocie 29.700zł;
- za 1975r. w kwocie 30.000zł;
- za 1976r. w kwocie 30.000zł;
- w 1977r. za okres do 30 kwietnia 1977r. w kwocie 10.000zł.,

od 1 maja 1977r. do 31 grudnia 1978r. z uwagi, iż w dokumentach podano tylko stawkę godzinową, a brak było dokumentu potwierdzającego ilość przepracowanych godzin – uwzględniono wynagrodzenie minimalne.

W odwołaniu od powyższej decyzji L. S. wnosił o jej zmianę i, zamiast kwot wynagrodzenia minimalnego, kwot wynikających z dołączonych do wniosku o ponowne przeliczenie emerytury, dokumentów za lata 1974 – 1978, przyjęcia za lata:

1. 1974 - 1976 kwoty nie mniejszej niż 48.000zł;
2. 1977-1978 kwoty nie mniejszej niż 77.577zł.

Wnioskodawca podał, że od 6 września 1973r. był zatrudniony w Zakładzie (...)w L., na stanowisku dyżurnego ruchu – Wydział (...), otrzymywał wynagrodzenie 2.000zł. miesięcznie, premię regulaminową II grupy, pracował 240 godzin w miesiącu. (Do przyjętej podstawy wymiaru przez ZUS tj. 49.206 zł. nie zgłasza zastrzeżeń). Dalej, wnioskodawca podał, że od 1. lutego 1974r. awansowano go na starszego referenta technicznego – dyżurnego ruchu z wynagrodzeniem 2.500 zł. i 56% premii, a nadto, od 1 stycznia 1974r. otrzymywał miesięczny dodatek 100zł. za sprawowanie pieczy nad mieniem, od 1 maja 1977r. otrzymywał wynagrodzenie określonej 17 zł./godz., 56% premii i 100 zł. dodatku, pracował 240 godzin, od 1 marca 1979r. otrzymywał 19 zł./godz., premie regulaminową, pracował 240 godzin miesięcznie, przy czym wynagrodzenie za 1979 rok wykazano prawidłowo.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wskazując, że podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

L. S. był zatrudniony w Zakładzie (...) w L. od 6 września 1973r. do 30 kwietnia 1980r.

Za 1973r. do wyliczenia podstawy wymiaru organ rentowy przyjął wynagrodzenie wnioskodawcy w wysokości **49.206 zł.**

(okoliczności bezsporne)

W karcie stanowiska pracy (z dnia 8 września 1973r.) określono wnioskodawcy płace zasadniczą oraz premię **do 56%.**

- d: - dokumenty z akt ubezpieczeniowych wnioskodawcy,
- dokumenty z akt osobowych wnioskodawcy,

W okresie od 1 lutego 1974r. wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku starszego referenta technicznego – dyżurnego ruchu.

Od 2 lutego 1974r. przyznano wnioskodawcy miesięczna stawkę w wysokości 2.500 zł. oraz dodatek w wysokości 100zł. miesięcznie za podjęcie się sprawowania pieczy nad mieniem przekazanym, premię regulaminową.

Wynagrodzenie wnioskodawcy za 1974r. wyniosło **29.700zł.** (I – 2.000zł. + II – XII 2.500zł. + dodatek I-II po 100zł.).

Zatem za okres od 1 stycznia 1975r. do 30 kwietnia 1977r. wynagrodzenie wnioskodawcy wynosiło odpowiednio:

- za 1975r. **30.000zł.**, (12 m - cy x 2.500zł.)

- za 1976r. **30.000zł.**, - " -

- za okres od 1.01.1977r. do 30 kwietnia 1977r. – **10.000zł.**

Od **1 maja 1977r.** , po zmianie systemu wynagradzania, wynagrodzenie wnioskodawcy ustalono w stawce 17zł./godz. + premia.

Wnioskodawca, zgodnie z układem zbiorowym pracy dla (...)miał liczone wynagrodzenie za 240 godzin miesięcznie. Przyjmując stawkę 17 zł./godz. Jego wynagrodzenie za okres:

- od 1 maja 1977r. do 31 grudnia 1977r. wynosiło **32.640 zł.** , (240 x 17 x 8) , a za cały rok 1977 - **42.640 zł.**,

Za 1978r. - **48.960zł.** (240 x 17 x 12).

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru (WWPW) przy przyjęciu do jego obliczenia wynagrodzenia za 1977r. w wysokości 42.640zł., a za rok 1978 – 48.960zł. wynosi **83,71%**.

d: - dokumenty z akt ubezpieczeniowych wnioskodawcy, dokumenty z akt osobowych wnioskodawcy,

- zeznania świadków:

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jedynie częściowo zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,

2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,

3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, obliczony na zasadach określonych w przepisie art. 15 wskazanej ustawy mnoży się przez kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia. Podstawa wymiaru emerytury lub renty,

ustalona na zasadach określonych w ust. 1 i 2, podlega wszystkim waloryzacji przysługującym do dnia zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie tej podstawy.

Z treści art. 15 ust. 1 przedmiotowej ustawy wynika zaś, że podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. W świetle art. 15 ust. 5 ustawy emerytalnej, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%.

Zgodnie z art. 15 ust. 2a ustawy emerytalnej, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Kwotę minimalnego wynagrodzenia przyjmuje się również za okresy, w których pracownik, pozostający w stosunku pracy, pobierał wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy oraz kwoty zasiłków: chorobowego, macierzyńskiego i opiekuńczego oraz świadczenia rehabilitacyjnego.

Przy ustalaniu podstawy wymiaru w dalszym ciągu obowiązuje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń Zgodnie z § 20 tego rozporządzenia środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość dochodu lub wynagrodzenia, który stanowi podstawę wymiaru emerytury lub renty dla pracowników uspołecznionych zakładów pracy jest zaświadczenie wystawione przez zakład pracy według wzoru ustalonego przez ZUS (obecnie oznaczone Rp7) lub legitymacja ubezpieczeniowa, zawierająca odpowiednie wpisy o okresach zatrudnienia i osiąganym w tych okresach wynagrodzeniu, a w razie gdy zakład nie istnieje, natomiast zachowała się w archiwum dokumentacja placowa np. karty wynagrodzeń, listy płac możliwym jest ustalenie wynagrodzenia w oparciu o te dowody. W postępowaniu sądowym mogą natomiast zostać przyjęte dowody pośrednie, pozwalające ustalić najbardziej uprawdopodobnioną wysokość wynagrodzenia, w szczególności zawarte w aktach osobowych angaże oraz pisma dotyczące przeszerogowań z podaniem grupy zaszeregowania, stawki godzinowej lub kwoty wynagrodzenia zasadniczego.

Przy ustalaniu podstawy wymiaru świadczeń z dokumentacji zastępczej obowiązuje jednak ścisła zasada uwzględniania tylko takich składników wynagrodzenia określonych w aktach osobowych, które przysługiwały bezwarunkowo w czasie trwania zatrudnienia jako stałe składniki określone kwotowo, np. wynagrodzenie zasadnicze, stałe dodatki określone kwotowo lub procentowo od znanego kwotowego składnika wynagrodzenia itp.

Inne składniki wynagrodzenia – premie, nagrody czy dodatki mogą być uwzględnione tylko wówczas, jeżeli zachowana dokumentacja wskazuje niewątpliwie na ich faktyczną wypłatę w określonej wysokości, od której została odprowadzona składka na ubezpieczenie społeczne. W przypadku gdy akta osobowe zawierają jedynie informację o wypłacie premii w zmiennych wysokościach albo o nagrodach uzależnionych od wykonania zadań – tych składników wynagrodzeń nie można uwzględnić w podstawie wymiaru.

W rozpoznawanej sprawie spór sprowadzał się do kwestii, czy organ rentowy prawidłowo dokonał przeliczenia przysługującego ubezpieczonemu świadczenia. Wnioskodawca kwestionował zaskarżone decyzje ZUS, domagając się przyjęcia jego wynagrodzenia za lata 1974 - 1976 kwoty nie mniejszej niż 48.000zł; a za lata 1977-1978 kwoty nie mniejszej niż 77.577zł.

Z tych względów Sąd dopuścił w sprawie dowody z zeznań świadków, z dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych wnioskodawcy oraz dokumentów zgromadzonych w aktach ubezpieczeniowych, w tym przedłożonej przez wnioskodawcę legitymacji ubezpieczeniowej.

Dokonując analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w zakresie kwot przychodów wskazanych za sporne lata przez wnioskodawcę oraz przyjętych przez organ rentowy do wyliczenia wskaźnika WPW Sąd stwierdził, że organ rentowy prawidłowo przyjął kwoty wynagrodzeń uzyskiwanych przez wnioskodawcę za lata 1974 -1976. Wartości te zostały ustalone poprzez przyjęcie stawek wynagrodzenia miesięcznego ujętego w kolejnych angażach (2.000zł; 2.500zł; po pomnożeniu tych kwot przez 12 miesięcy. Co do pozostałych okresów, z uwagi na to, że z dokumentów znajdujących się w aktach ZUS, w aktach osobowych wnioskodawcy za lata 1977 i 1978, tj. w latach, kiedy zmienił się system wynagradzania i zaczęto przyjmować stawki godzinowe – wnioskodawcy od 1 maja 1977r. (wynika, to z Układu Zbiorowego Pracy a i świadkowie potwierdzili ten system wynagradzania), przy przyjęciu, iż wnioskodawca pracował 240 godzin w miesiącu do wyliczenia wynagrodzenia za 1977r. Są przyjął: za okres: od 1 stycznia 1977r. do 30 kwietnia 1977r. – kwotę **10.000zł.** (4 x 2.000 zł.) i od 1 maja 1977r. do 31 grudnia 1977 r. – kwotę **32.640zł.** (stawka 17zł/godz. x 240 x 8 miesięcy). Zatem łączne wynagrodzenie za 1977r. przyjęto w kwocie **42.640 zł.** Wynagrodzenie za 1978 r. Sąd ustalił przyjmując jak wyżej, tzn. stawka godzinowa 17 zł. x 240 x 12 , a więc **48.960zł.**

Sąd nie uwzględnił żądania wnioskodawcy codo ustalenia jego wynagrodzenia z uwzględnieniem 56% premii.

Ubezpieczony w żaden sposób nie udowodnił za pomocą dokumentów, zeznań świadków ani innych środków dowodowych, czy premia ta była wypłacana, rocznie czy miesięcznie i w jakiej wysokości. W pozyskanej dokumentacji z okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Zakładzie (...) w L. od 6 września 1973r. do 30 kwietnia 1980r. brak jest dokumentacji płacowej.

Wprawdzie wnioskodawcy przysługiwała premia regulaminowa, to przy określeniu jej wysokości „do 56%”, przy czym jeden ze świadków zeznał, że była to premia roczna a drugi ze świadków , że miesięczna nie było możliwe ustalenie rzeczywiście przyznanej i wypłacanej wnioskodawcy premii.

Reasumując, Sąd uznał, że organ rentowy prawidłowo wyliczył wynagrodzenie za rok 1974, 1975 i 1976.

Natomiast co do wynagrodzenia za lata 1977 - 1978 Sąd przyjął wysokości wynagrodzenia ustalone po wyżej przedstawionym wyliczeniu. W ocenie Sądu dokumenty zgromadzone w aktach osobowych i ubezpieczeniowych wnioskodawcy są w pełni wiarygodne i mogły być podstawą do tego wyliczenia.

Przy przyjęciu, do obliczenia WWPW tak ustalonych wynagrodzeń za lata 1977 i 1978, wskaźnik wyniósł **83,71%**, a więc jest wyższy od poprzednio ustalonego 81,47%.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że do ponownego ustalenia wysokości podstawy wymiaru emerytury wnioskodawcy przyjął wynagrodzenie uzyskiwane w Zakładzie (...) w L. za 1977r. w kwocie 42.640zł., a za 1978r. w kwocie 48.960zł., a w pozostałym zakresie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc odwołanie oddalił nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.

Jednocześnie Sąd na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w ponownym przeliczeniu świadczenia wnioskodawcy, gdyż ustalenie spełnienia w tym zakresie przesłanek nastąpiło na skutek przeprowadzonych w toku postępowania sądowego dowodów.